

Врз основа на член 37 став 1 алинеја 5 од Законот за судовите, Општата седница на Врховниот суд на Република Северна Македонија, на ден 06.02.2023 година, донесе:

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА

на Врховниот суд на Република Северна Македонија за период 01.01.2023 година до 31.12.2023 година

Врховниот суд на Република Северна Македонија својата уставна и законска надлежност како највисок суд во Републиката ја остварува согласно Уставот, законите, меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот; Судскиот деловник и другите подзаконски акти.

Со Програмата за работа на Врховниот суд на Република Северна Македонија за периодот од 01.01.2023 година до 31.12.2023 година се дефинираат работите и работните задачи од делокругот на работењето на Судот во процесот на правораздавање со цел да се обезбеди:

- **Непристрасно применување на правото независно од положбата и својството на странките;**
- **Заштита, почитување и унапредување на човековите права и основни слободи;**
- **Обезбедување еднаквост, рамноправност, недискриминација по било кој основ;**
- **Навремено и квалитетно решавање на предметите во надлежност на Судот;**
- **Обезбедување правна сигурност преку воедначување на судската пракса врз основа на владеењето на правото;**
- **Остварување на принципите за судење во разумен рок и обезбедување услови за побрз пристап до правдата;**
- **Транспарентност и јавност во работењето на Судот, со цел да се обезбеди навремена информираност на странките и јавноста за одлуките на Судот;**

- **Доследно спроведување на Уставот, законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот; материјалните и процесните закони и нивните подзаконски акти, Законот за судовите, Законот за судска служба, Судскиот деловник и Деловникот за работа на Врховниот суд на Република Северна Македонија;**
- **Усогласување на судската пракса и обезбедување на еднаквост во примената на законите од страна на судовите;**
- **Почитување на конечните и извршните одлуки на Европскиот суд за човекови права и другите Меѓународни договори ратификувани во согласност со Закон;**

Претседателот на Врховниот суд на Република Северна Македонија, судиите и вработените во Судот должни се да обезбедат реализација на утврдената Програма за означениот период.

1) Програмски задачи

1.1. Судска управа

Претседателот на Судот ќе раководи и управува со Судот, ќе ги врши работите од делокругот од судската управа и ќе ја организира работата на Судот.

Претседателот на Судот ќе го претставува Судот и ќе презема мерки за навремено и уредно вршење на работите, ќе ја обезбедува примената на Судскиот деловник, ќе го утврдува Распоредот за работа во Судот, ќе постапува по претставките и поплаките на странките и другите органи, по барањата за приоритетно решавање на предметите, по барањата за изземање поднесени од судиите и странките и ќе презема други дејствија за кој е надлежен согласно Закон, Судскиот деловник и Деловникот за работа на Врховниот суд на Република Северна Македонија.

За обезбедување на навремено, ефикасно и уредно вршење на работите од судската управа, Претседателот на Судот може да ги довери работните задачи на неговиот заменик или друг судија, судија претседател на Оддел, на судскиот администратор или друг судски службеник, а по потреба ќе организира и сопствен тим за работа во кабинетот.

Во случај на спреченост или отсуство Претседателот на Судот ќе го заменува заменикот на претседателот на Судот.

Судскиот администратор ќе раководи со судската служба, ќе биде одговорен за реализирање и вршење на стручните и административно техничките работи во Судот, ќе соработува и ќе му помага на Претседателот на Судот во вршење на работите од

судската управа, ќе го следи извршувањето на работите на вработените во судската служба, спроведувањето на Судскиот деловник од страна на вработените во Судот, освен за судската полиција.

Претседателот на Судот редовно свикува Седница на судии заради разгледување на реализирањето на програмата за работа на Судот и разгледување, анализа и преземање на мерки по извештаите за работата на Судот, усогласувањето на работата на Одделите, давање мислења од надлежност на Седницата на судии и за други прашања од работата на Судот.

1.2. Организација на работа

Својата уставна и законска надлежност за воедначување на судската пракса и обезбедување на единство во примена на законите од страна на судовите, Врховниот суд на Република Северна Македонија ја врши преку утврдување начелни ставови и начелни правни мислења, правни мислења и заклучоци донесени на:

- Општа седница,
- Седница на судии и
- Седница на оддел.

Согласно член 66 став 1 и 2 од Судскиот деловник, во реализацијата на стварната надлежност на Врховниот суд на Република Северна Македонија, според видот на предметите и обемот на работа, Судот ќе ја извршува во рамките на:

- Оддел за казниви дела,
- Оддел за граѓански дела,
- Оддел за судење во разумен рок и
- Специјализирани совети.

1.3. Работа по предмети

Основна цел при постапување по предметите е да се обезбеди професионално, стручно, непристрасно, навремено и законито постапување по предметите со почитување на законските рокови и роковите за судењето во разумен рок, согласно одредбите од Судскиот деловник и Законот за управување со движење на предметите во судовите, во секоја фаза од постапката. Заведувањето, распределбата, постапувањето, одлучувањето, објавувањето, изготвување на одлуките, доставување на одлуките, анонимизација на одлуките на веб страната на Судот, ќе се врши целосна и исклучива примена на автоматизираниот компјутерски систем за управување со судските предмети (АКМИС).

Заведувањето на предметите ќе се врши според времето на приемот, а распределбата на предметите по судии ќе се врши со автоматска распределба во

АКМИС. Автоматска прераспределба на предмети ќе се врши само во ситуации предвидени со Судскиот деловник и согласно Годишниот распоред за работа на Судот, но и во тие случаи прераспределбата на предмети ќе се врши исклучиво со образложена одлука од страна на Претседателот на Судот преку соодветен модул во АКМИС, со цел да се обезбеди заштита на начелото на автоматска распределба и вклучување на човечки фактор при доделување на предметите во работа на судиите.

Судиите се должни да дадат приоритет во решавање на предметите кои со Закон е определено дека се итни и по кои е даден приоритет од страна на Претседателот на Судот, особено за предметите кои се од висок јавен интерес и за кои е утврдена практика и процедура за ажурно постапување по истите.

1.4. Оддел за казниви дела

Во Оддел за казниви дела ќе постапуваат 5 судии.

Во овој Оддел судиите постапуваат во:

- совети од 5 судии и совети од 3 судии.
- судија поединец и совет од 3 судии по Законот за следење на комуникации.

Претседателот на Одделот, Претседателот на советите, судиите членови на советот и нивните заменици се распоредуваат со Годишниот распоред за работа.

Во текот на годината може да се изврши измена на Годишниот распоред за работа со образложена одлука на Претседателот на Судот од оправдани причини и поради зголемен обем на работа.

За состојбата во Одделот Претседателот на Одделот редовно ќе го известува Претседателот на Судот, особено за предметите за кои постапката трае подолго и го надминува разумниот рок за постапување, како и за предметите кои се од висок јавен интерес.

При решавањето на кривичните предмети каде што е констатирано застареност на кривично гонење потребно е да се забележат причините за истото, заради изготвување на извештаи со тој податок.

При решавањето на сите кривични предмети да се забележуваат работите во врска со правни прашања заради донесување правни мислења, заклучоци, изготвување сентенци и истите се објавуваат на веб страницата на Судот.

Претседателот на Одделот правните мислења и заклучоци на Одделот ги доставува до Одделот за судска практика, како и предлог со изготвен материјал до Општа седница за усвојување начелни ставови и начелни правни мислења.

1.5. Оддел за граѓански дела

Во Одделот за граѓански дела ќе постапуваат Претседателот на Судот како претседател на Одделот за граѓански дела и 7 судии и до изборот на нови судии во Врховниот суд.

Во овој Оддел судиите постапуваат во совети од 5 судии и совети од 3 судии по сите видови предмети заведени во уписници: Рев1, Рев2, Рев3 и Р.

Претседателот на Одделот, Претседателот на советите, судиите членови на советот и нивните заменици се распоредуваат со Годишниот распоред за работа.

Во текот на годината може да се изврши измена на Годишниот распоред за работа со образложена одлука на Претседателот на Судот од оправдани причини и поради зголемен обем на работа.

При решавањето на сите граѓански предмети да се забележуваат работите во врска со правни прашања заради донесување правни мислења, заклучоци, изготвување сентенци и истите се објавуваат на веб страницата на Судот.

Претседателот на Одделот правните мислења и заклучоци на Одделот ги доставува до Одделот за судска практика, како и предлог со изготвен материјал до Општа седница за усвојување начелни ставови и начелни правни мислења.

1.6. Оддел за судење во разумен рок

Во Одделот за судење во разумен рок ќе постапуваат 11 судии.

Во овој Оддел во прв степен - по барањата на странките за судење во разумен рок, судиите ќе постапуваат во совети од по 3 судии по сите видови предмети во прв степен.

За одлучување по жалбите против решенијата на советот од 3 судии по барањата за заштита на правото на судење во разумен рок ќе постапува совет од 5 судии.

Претседателот на Одделот, Претседателот на советите, судиите членови на советот и нивните заменици се распоредуваат со Годишниот распоред за работа.

Во текот на годината може да се изврши измена на Годишниот распоред за работа со образложена одлука на Претседателот на Судот од оправдани причини и поради зголемен обем на работа.

За состојбата во Одделот Претседателот на Одделот редовно ќе го известува Претседателот на Судот, особено за предметите за кои постапката трае подолго и го надминува разумниот рок за постапување.

При решавањето на предмети да се забележуваат работите во врска со правни прашања заради донесување правни мислења, заклучоци, изготвување сентенци и истите се објавуваат на веб страницата на Судот.

Претседателот на Одделот правните мислења и заклучоци на Одделот ги доставува до Одделот за судска практика, како и предлог со изготвен материјал до Општа седница за усвојување начелни ставови и начелни правни мислења.

1.7. Оддел за судска практика

Во Одделот за судска практика со Годишниот распоред за работа ќе бидат распоредени Претседателите на Одделите и судските советници кои ги извршуваат работните задачи на секретарите на Одделите.

Одделот за судска практика ја усогласува работата на Одделите и Општата седница во извршување на задачите кои се однесуваат на евиденција и проучување на судската практика согласно член 72 од Судскиот деловник.

Со оглед на значењето на воедначување на судската пракса како една од најзначајните функции на Врховниот суд на Република Северна Македонија, неопходно е јакнење на овој Оддел, како со човечки така и со информатички ресурси, што би овозможило полесна селекција, категоризација и систематизација на одлуките на Судот, а базата би била подостапна за пребарување од страна на корисниците.

1.8. Специјализирани совети

Во специјализираните совети за одлучување по жалби против одлуки на Управниот суд од член 62 од Законот за управните спорови, по предлог за заштита поради незаконито дејствие ќе постапуваат судии во совет од тројца судии.

Согласно член 42 став 5 од Законот за судскиот совет, ќе постапува совет од 5 судии кој ќе одлучува по жалба на кандидат кој не е избран за судија, односно Претседател на суд.

Претседателот на советот, судиите членови на советот и нивните заменици се распоредуваат со Годишниот распоред за работа.

Во текот на годината може да се изврши измена на Годишниот распоред за работа со образложена одлука на Претседателот на Судот од оправдани причини и поради зголемен обем на работа.

1.9. Човечки ресурси

Со Одлука на Судскиот совет на Република Северна Македонија е утврдено дека во Врховниот суд на Република Северна Македонија судиската функција ќе ја извршуваат 28 судии. На почетокот на 2023 година во Судот судиската функција ја извршуваат 11 судии и Претседателот на Судот. На почетокот на 2023 година во месец јануари, еден судија го исполни условите за старосна пензија и еден судија во месец февруари, ќе ги исполни условите за старосна пензија.

Имајќи го предвид бројот на судиите и големиот број на непополнети судиски места од една страна, а од друга страна видот и обемот на предмети, како и уставната и законската надлежност на Врховниот суд на Република Северна Македонија како највисок суд во државата, судиите ќе вложат напори да не се појави отежнато извршување на судиската функција во поглед на ефикасноста и избегнување застој во движењето на предметите, доколку во текот на годината не се пополнат судиските места, како и испразнетите места на судските службеници.

Се преземаат заложби и континуирани активности за избор на нови судии во Врховниот суд, во смисла на доследно остварување на надлежностите на Судскиот совет на РСМ и постапување во согласност со законските надлежности кои се однесуваат на изборот на судии.

1.10. Транспарентност и односи со јавност

Врховниот суд на Република Северна Македонија особено се залага за навремено известување на јавноста за судските постапки за кои е евидентен јавниот интерес и присуството на медиумите. Само со отвореност, транспарентност и навремено давање на точни и релевантни информации за Судот во Одделни постапки може да се заштити и зачува угледот на Судот и да се зголеми довербата на јавноста кон Судот. Од друга страна, правилното и навремено информирање на јавноста ќе спречи објавување на неточни информации од страна на медиумите, што може да има штетно влијание како за Судот, така и за странките и нивниот интерес.

За обезбедување на оваа програмска задача во Судот редовно ќе се објавуваат известувања и соопштенија на веб страницата на Судот, а преку Канцеларијата за односи со јавност ќе се овозможи пристап на заинтересираните лица за актуелните информации и постапки кои се водат во Судот во согласно со одредбите од Законот за управување со движењето на предметите во судовите.

На веб страницата на Судот редовно ќе се објавува дневниот ред од работата на Општата седница, усвоените начелни ставови и начелни правни мислења, заклучоци и сите други информации поврзани со работата на Општата седница, како и дневен ред, правни мислења и заклучоци од Седниците на Одделите.

Канцеларијата за односи со јавност ќе презема активности за унапредување на транспарентноста во согласност со активностите на Советот за отворено судство и заложбите утврдени во Декларацијата за отворено судство.

Канцеларијата за односи со јавност редовно ќе комуницира со претставниците на медиумите и граѓанските организации кои ја следат работата на правосудството, како и со пошироката граѓанска јавност.

Во Судот ќе се определи службено лице за посредување со информации од јавен карактер, кое ќе постапува согласно одредбите од Законот за слободен пристап на информации од јавен карактер.

Донесените одлуки ќе се анонимизираат согласно Законот за управување со движење на предметите во судовите и истите ќе се објавуваат на веб страницата на Судот, со што се овозможува пристап на јавноста до работата на Судот.

1.11. Финансиско работење

Во рамките на одобриениот буџет од страна на Судскиот буџетски совет за тековната година, ќе се обезбеди навремено спроведување на постапките за јавни набавки во согласност со одредбите од Законот за јавни набавки, а преку менаџирање со финансиските средства ќе се настојува навремено да се исплаќаат обврските во тековната година.

Во 2023 година ќе продолжат активностите и постапките за подобрување на условите за работата во Судот како еден од важните фактори за остварувањето на непречена функционалност на Судот.

2) Програмски цели

За успешно спроведување на оваа програма неопходна е проактивност и ангажираност на судиите и сите вработени во Судот, со цел да се постигнат утврдените програмски цели и поставените задачи.

Основна програмска цел на Врховниот суд на Република Северна Македонија е ефикасно, ажурно и транспарентно постапување и одлучување во согласност со уставните и законските надлежности.

За остварување на оваа цел, Судот ќе продолжи со остварувањето на своите надлежности во согласност со реформските процеси и со укажувањата и препораките во Извештајот на Европската Унија.

Во оваа насока, Судот ќе продолжи со унапредувањето на судската практика; конзистентноста на одлуките; утврдувањето на начелните ставови, правни мислења и заклучоци; преземањето активности за поголема инклузивност, унапредувањето на транспарентноста; зајакнувањето на статусот на судиите и нивниот интегритет; статусот на судската служба и континуирано постапување во согласност со стратешките документи за реформи во правосудниот сектор и за борбата против корупцијата.

Една од основните програмски цели е и зајакнување на позицијата на Врховниот суд на Република Северна Македонија во согласност со стратешките насоки и врз основа на принципот на независност на судството.

Врховниот суд на Република Северна Македонија ќе продолжи со активностите за продлабочена соработка со сите чинители од правосудниот сектор, а со цел генерално унапредување на состојбата во судството и зајакнување на улогата и положбата на Врховниот суд во согласност со уставните определби.

Во оваа смисла, Врховниот суд ќе продолжи интензивно и континуирано да презема активности за комплетирањето на целосниот број на судии, зголемувањето на бројот на судските службеници, унапредување на компјутерскиот систем и ефикасноста на Работно тело за стандардизација, континуираните напори за транспарентното работење во согласност со начелата за отворено судство, учество во подготовката на законски решенија и стратешки документи кои се однесуваат на правосудството и продолжување на меѓународна и регионална соработка.

Програмата за работа на Судот за 2023 година ќе се започне да се применува од денот нејзиното донесување.

Програмата за работа на Судот во текот на годината може да се изменува и дополнува согласно настанати промени и околности.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВРХОВНИОТ СУД НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
KRYETARJA E GJYKATËS SUPREME TË REPUBLIKËS SË
MAQEDONISË SË VERIUT**

Besa Ademi